МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗАР
БОЛОВСРОЛ, СОЁЛ, ШИНЖЛЭХ УХААНЫ ЯАМ

БМЗУ ЗӨВЛӨЛ

ADB

Боловсролын шинжээчийн сэтгэл зүй

Доктор, проф. Б.Батсайхан

Боловсролын магадлан итгэмжлэлийн шинжээч

Боловсролын магадлан итгэмжлэл:

- боловсролын сургалтын байгууллагын үйл ажиллагаа, сургалтын хөтөлбөрийн хэрэгжилтийн чанарт хараат бус үнэлгээ хийж, ахиц дэвшлийг дэмжин, мэргэжлийн хүрээнд хүлээн зөвшөөрөх ажиллагаа мөн .

(Монгол улсын боловсролын тухай хууль.26.1).

Боловсролын магадлан итгэмжлэлийн шинжээч:

- шалгуур үзүүлэлтийг хангаж, сонгон шалгаруулалтанд тэнцсэн,
- Боловсролын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагаас эрх олгосон,
- боловсролын магадлан итгэмжлэх үйл ажиллагаанд шинжээчийн дүгнэлт гаргах эрх үүрэг бүхий этгээд.

Боловсролын магадлан итгэмжлэлийн шинжээч:

- **Шаардлага, шалгуур үзүүлэлт** /2016-02-19-ний өдрийн Монгол улсын Боловсрол, соёл, шинжлэх ухааны сайдын А/53 тоот тушаалаар/,
- **Үйл ажиллагаа, үүрэг** /Магадлан итгэмжлэх үйл ажиллагааны журам/,
- **Шинжээчийн багийн үйл ажиллагааны чиглэл** /Түмэндэмбэрэл, Д., Тунгалаг, Ж., Алтанчимэг, Б., Саруул, Б. (2010). Сургалтын хөтөлбөрийн магадлан итгэмжлэл. УБ./
- **Эрх, ёс зүйн хэм хэмжээ, хориглох болон анхаарах зүйлс** /Дэлгэржав, М. (2017). Боловсролын шинжээчийн сэтгэл зүй. УБ./

Боловсролын шинжээчийн сэтгэл зүй:

- **Шинжээчийн хувь хүний сэтгэл зүйн онцлог шинжүүд,**
- **Шинжээчид нөлөөлөх сэтгэл зүйн нөлөөллийн хэлбэр,**
- **Шинжээчийн харилцааны сэтгэл зүйн асуудлууд,**
- **Шинжээчийн харилцаанд хэрэглэх сэтгэл зүйн зарим арга техник.**

Шинжээчийн хувь хүний сэтгэл зүйн онцлог шинжүүд:

- Шинжээчийн сэтгэл зүйн чадварууд /сэтгэл зүйн бэлтгэлтэй байх, өөрийн сэтгэцийн онцлогийг танин мэдэх, сэтгэл хөдлөлөө барьж чаддаг байх.../,
- Дээд мэдрэлийн үйл ажиллагааны хэв маягаас хамаарсан төрөлх араншин /цочмог шаралхуу (холерик), сэргэлэн цовоо (сангвиник), тайван тогтвортой (флегматик), ноомой дөлгөөн (мелан холик)/,
- Бие хүний чанарууд /бие физиологийн, сэтгэл зүйн, оюун ухааны, ажил хэргийн/.

Шинжээчид нөлөөлөх сэтгэл зүйн нөлөөллийн хэлбэр:

- Халдварлах,
- Даган дуурайх,
- Итгүүлэх,
- Ятгах,
- Гуйх,
- Заналхийлэх,
- Авилга өгөх,
- Тушаах /дарамтлах/.

Шинжээчийн харилцааны сэтгэл зүйн асуудлууд:

- ажил хэргийн харилцаа,
- шинжээчийн харилцааны ур чадвар,
- харилцагчийн зарим дохио зангаа.

Харилцаа нь:

- хүмүүс бие биетэйгээ харилцан ойлголцох,
- мэдээлэл солилцох,
- харилцан нөлөөлөх,
- танин мэдэх үүднээс холбоо тогтоох үйл явц юм.

Ажил хэргийн харилцаа:

- Ажил хэргийн өндөр мэдлэгтэй,
- үүрэг хариуцлагаа өндөр ухамсарласан,
- соёлтой, хөнгөн шуурхай, чирэгдэл хүлээгдэл үгүй,
- хүмүүст ая тухтай, дээд зэргийн хүндэтгэлтэй, эелдэг,
- шударга харилцааны шинжийг агуулна.

Харилцааны хэрэгсэл:

- Хэл яриа:

  - хурд, аялга, үг

  сонголт болон бусад

- Хэл ярианы бус хэрэгсэл:

  - дохио зангаа

  - нүүрний хувирал

  - биеийн байрлал хөдөлгөөн

Шинжээчийн харилцаанд хэрэглэх сэтгэл зүйн зарим арга техник:

- Зөрчил маргааныг шийдвэрлэх болон зөв шийдвэр гаргах нөхцөл /ноёлох, зайлсхийх, буулт хийх, хамтран ажиллах, сөргөлдөх/,
- Шийдвэр гаргах аргууд /олонхийн дүрэм, дунджаар шийдэх арга, мэргэжилтний арга…/,
- Санаа зорилгын дагуу шийдвэр гаргаж, яриаг дуусгах тактикийн арга барилууд.
- Харилцааг амжилттай болгоход хэрэглэх зарим техник.

АНХААРАЛ ХАНДУУЛСАНД БАЯРЛАЛАА.